

Bilag til Vædringsforslag til Finantslovens 3die Behandling.

Excellence kan forstaa, at det vilde gjøre mig ondt, hvis dette skulde ske, og nu er der jo oprettet Meieriforsøgsstationer i Holsten, i Mecklenborg, foruden flere andre Stæder i Lybssland, der ere helt anderledes udrustede med Hjælpemidler paa selve Stedet end vor primitive Forsøgsstation; dog een Ting har vor Methode forud: Vi disponere, om jeg saa maa sige, over et Antal Køer, hvis Lal egentlig kun bliver begrændset af den Sum, der bevilges til Forsøgene. Hvad vi have begyndt her i Danmark, synes jeg ogsaa om muligt skal fuldføres her, og jeg vil vedkjende mig, at denne Betragtning tillige var bestemmende for mig, da jeg tilraadede Landbohøjskolens Direktør at tage en Udvidelse af Forsøgene under Overveielse, og ligeledes, da jeg gav Tilfagn om at paatage mig Ledelsen.

Det, der først og fremmest nu skal gøres, er Uge ud og Uge ind, Maaned efter Maaned, ja maatte aarvis at gjentage de samme Forsøg, indtil der haves saadanne Middeltal — for saa vidt de overhovedet kunne findes — at al Tvivl om deres Paalidelighed maa forsvinde selv for et meget kritisk Blik. Men der er ikke noget sært forfriskende i dette Arbejde, hverken for Forsøgslederen eller Assistenten og endnu mindre for de Landmænd, hvis Meierier vi benytte, og som i mange Tilfælde, da det hovefsagelig maa være Smeierier, have lidet eller ingen personlig Interesse i, at flere af Forsøgene udføres, idet de alt ere komne til den Overbevisning, at Smeieriet med stærk Afspjølning og tidlig Skumning er at foretrække for Vand- eller Bøttesystemet. — Vore Arbejder i de paafølgende Aar ville derfor ikke nær kunne tiltrække sig den Opmærksomhed, som hvad der hidtil er præsteret. — Jeg udsætter mig endog for, at man vil sige, at jeg møder med „opfogte“ Arbejder, og det ikke mindst, hvor vi have det Held, at de nye, omfangsrige Forsøg yde Bekræftelse paa de givne Antydninger; og dette kan atter føre til Bebreidelse for, at jeg bruger mange Penge til Arbejder, der anses for overflødige.

Naar nu Finantsudvalget ikke har kunnet anbefale den større Sum, haaber jeg, at det ikke kan misforstaaes, at jeg har faaet stor Betænkelighed ved at tilraade, at der endnu skulde gøres et Forsøg paa, om der ikke ved 3die Behandling af Finantsloven kunde faas voteret hvad der negtedes ved 2den.

Jeg skal imidlertid udvikle den Arbejdsplan, som jeg havde tænkt at følge, og den, som jeg nu med den mindre Bevilling agter at følge.

Min oprindelige Plan var at lade udføre:

1. For den ældre Bevilling — 6,000 Kroner — som hidtil Isforsøg, samt Meieriforsøg paa Falster paa Statsraad Læsdorps Gaarde — de sidste ledede som hidtil af Maribo Amts Meierikonfulent.

2. For de 8,000 Kroner af den nye Bevilling, der er antydet at skulle anvendes til selve Forsøgene, at lade oprette to Hovedstationer (nærmest Gjeddesdal paa Sjælland og Constantinborg i Sylland), hver med sin Assistent, saaledes at der fra hver Hovedstation skulde haves Afgang til mindst een Gaard til for der at gjøre de samme Forsøg som paa Hovedstationen.

De to Hovedstationer ere sikrede.

Af de nævnte Summer maa selvfølgelig tillige Fællesudgifter for Forsøgene afholdes, navnlig en betydelig Sum til kemiske Analyser.

Af mine Beretninger vil det fremgaa, hvorledes Analyserne hidtil ere udførte, og heri vil ikke ske nogen Forandring, men Analysernes Lal og Arbejdets Omfang for enkelte Analyser maa være langt større end hidtil.

Nedsættelsen af Bølsbet med 4,000 Kroner vil bevirke, at til Forsøgene i Punkt 2. kun kan antages een Assistent og Arbejdsplanen derefter ændres; hvorledes kan jeg endnu ikke bestemt sige.

Hvad der vil trykke Forsøgene det første Aar, er Anstæffelsen af Apparater; vi eie nu kun et Sæt Apparater, der er flyttet med Assistenten fra Gaard til Gaard, men herved spildes Tid, der fordres Udgift til Transport ad Sernbane, og det er noget generende atter ved Siden af alt det øvrige Besvær, som vi volde Meierierne, at skulle anmode om Heste og Bogn til Flytning, og hidtil er det blevet lidt „ilde“ optaget, naar vi have gjort Antydning af at ville benytte leiet Bogn. Jeg ønsker derfor at kunne lade anskaffe ligesaa mange Sæt Apparater, som vi faae Forsøgsaarde, og dette bliver med den langsommere Forsøgsplan endnu mere ønskeligt end tidligere.

For saa vidt den større Bevilling var bleven givet, vare vi komne ud over Udgiften til Apparaterne ved, at den ene af de under Punkt 2. nævnte Assisterter først skulde antages og uddannes og hans regelmæssige Gjerning med tilhørende kemiske Analyser vilde saaledes ikke kunne begynde før, et godt Stykke ind i Finantsaaret, medens den anden Assistent alt er uddannet ved Forsøgene i Sommer og meget gjerne skulde begynde sine Forsøg en Maanedstid, før Køerne komme paa Græs.